

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 1484 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayeva X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
<i>Xuseynova Abira Amanovna</i>	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
<i>Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna</i>	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
<i>Abdurasulova Gulrux Habibullayevna</i>	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinoz Elyorjon qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
<i>Asatova Dildora Aslamovna</i>	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
<i>Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna</i>	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
<i>Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
<i>Mirxalilova Nargiza Akbarovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
<i>Mitaliboyeva Dildora</i>	
Koxlear implantli bolalarning eshituv–nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
<i>Nartayeva Shahoza Yulchibayevna</i>	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
<i>Normatova Nilufar Komilovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
<i>Qodirov Jurabek Mamatsimonovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model.....	83
<i>Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi</i>	
“Sab'ai sayyor” asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
<i>Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna</i>	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
<i>Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
<i>Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
<i>Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
<i>Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo</i>	

Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдульманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования.....	124
Урзова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе “школа–махалла” в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи.....	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati.....	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir.....	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi.....	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi.....	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish.....	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari.....	175
Masharipova Dilfuza Muxammatjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi.....	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	

Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida	198
O'ktam Nosirov	
Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi.....	204
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari.....	208
Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li	
Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari	212
Sa'dullayeva Rushana	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	215
Saidova Dilbar Erkinovna	
Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari.....	218
Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi	
Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish	223
Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi	
Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi	226
Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari.....	229
Yaqubova Shoira Tog'aymuratovna	
Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	233
Yarmatov Raxmboy Baxramovich	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish	239
Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык	242
Марупова Дилфуза Давроновна	
Oliy ta'limda talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari	247
F. R. Xosilova	
Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish	251
Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi.....	256
Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi	
Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi	259
Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi	
Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari.....	262
Aliyeva Zuxra Tursunboyevna	
Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni..	265
Aripov Shokirjon Olimovich	
Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari.....	268
Avliyozulova Nasiba Choriyevna	
Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari.....	272
Baratov Baxtiyorjon Qodirovich	
Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli.....	275
Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi	278
Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari	284
Ismailova Nilufar Isoildjanovna	
Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages.....	289
Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna	
Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari.....	292
Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi	
Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish	296
Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi	

Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
<i>Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna</i>	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili	306
<i>Madaminova Gulzira Gulamkadirovna</i>	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari	313
<i>Maqsudova Nodira Alijonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	317
<i>Muxiddinova Dilfuza Sherdor qizi</i>	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
<i>N. Q. Olimova</i>	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	323
<i>Narzullayeva Sevara Omonovna</i>	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi	326
<i>Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
<i>Olloqulova Farzona Umedillayevna</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi.....	332
<i>Raimqulova Sojida Abdusaid qizi</i>	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari	335
<i>Rustamova Shoxista Omonjonovna</i>	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari	339
<i>Sultonova Zarina Uchqun qizi</i>	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonlashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida.....	343
<i>To'xtasinova Farida Davlatali qizi</i>	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari	347
<i>Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna</i>	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida	350
<i>Umarova Nigora Alisherovna</i>	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri	353
<i>Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna</i>	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari	356
<i>Xidirova Maftuna Ithom qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari	362
<i>Xo'shboqova Farida Komiljon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari	370
<i>Xusanova Gulruxsor To'lqin qizi, Aliyeva Muhlis Baxodir qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish	374
<i>Zokirova Sohobaxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi</i>	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан	377
<i>Албеков Шокир Адилбекович</i>	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
<i>Сатымова Светлана Сатымовна</i>	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
<i>Ташева Дилором Салимовна</i>	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам	389
<i>Тоджибоева Наргиза Джумабоевна</i>	

Maktab–oila–mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili.....	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
<i>Babayeva Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	

Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
<i>Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich</i>	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlari va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
<i>Shermatova Manzura Ikromjanovna</i>	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish	523
<i>Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi</i>	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
<i>Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi</i>	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education	530
<i>Uktamova Navruza Botir qizi</i>	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
<i>Umarov Aziz Avazovich</i>	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
<i>X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova</i>	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
<i>Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi</i>	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
<i>Xatamova Nilufar Xaydarovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
<i>Xayitova Firuza Abdullayevna</i>	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti	554
<i>Yoziyeva Umida Lutfullayevna</i>	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish	558
<i>Zakirova Dilfuza Sayidolimovna</i>	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
<i>Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich</i>	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
<i>Ахмедова Мукаддас Ходиматовна</i>	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
<i>Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна</i>	
“Qurilish konstruksiyalari” fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish	576
<i>No'manova Soxiba Ergashboyevna</i>	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макама	582
<i>Нурматова Фируза Муминовна</i>	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка	587
<i>Фаттахова Д. А.</i>	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	592
<i>Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	598
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Raqamli o'yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta'siri	601
<i>Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li</i>	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari	605
<i>Sobirov Zahridin Sadriddinovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda kiriyativlikni rivojlantirish	609
<i>Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyalanuvchilarining axloqiy tarbiyasini shakllantirish	613
<i>Yaqubova Dinora Bahodirovna</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida AR (Augmented Reality) texnologiyalarining qo'llanilishi	617
<i>Abdumo'minov Burxonjon Sunnatillo o'g'li</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	The Role of Psychological Support in the Formation of Students' Socio-Emotional Competence in Preschool Education 622 <i>Kamol'dinova Diyora Jaloliddin qizi</i>
	Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi 626 <i>Xudoynazarova Moxira Xakimovna</i>
	Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini metodlar orqali rivojlantirish 629 <i>Ro'zmetov Ravshan Sharipbayevich</i>
	Bo'lajak tarbiyachilarda muloqot madaniyatini tarbiyalash 633 <i>Uljayeva Sevara Abdirazzoqovna</i>
	Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan zamonaviy darsliklar tuzilishi va mazmuni 638 <i>Po'latova Marjona Inomjon qizi</i>
	STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limida qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar 643 <i>Saidova Nigora Olimovna, Pirmatova Zaynabxon Elmurod qizi</i>
	Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish 646 <i>Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi</i>
	O'quvchilarda ijtimoiy tarmoqlarga qaramlikning shakllanishi va uning dolzarb muammolari 650 <i>Gaparova Mastona Safaraliyevna</i>
	Adabiyot darslarini o'qitishda 5E modelidan foydalanish 654 <i>Abdiraupova Zarnigor Abdinabi qizi</i>
	Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari 657 <i>Ernazarov Alisher Ergashovich, Chinqulova Gulmehra</i>
	Traditional Techniques and Modern Approaches in the Production of National Costumes 665 <i>Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi</i>
	Pedagogik platformalar va kognitiv-didaktik yondashuvlar integratsiyasi yordamida talabalarning kasbiy tayyorgarlik tizimini yangi bosqichga olib chiqish 668 <i>Raxmonov Omadjon Mamasidiq o'g'li</i>
	Aqli zaif o'quvchilarda disgrafiyani bartaraf etishda assistiv texnologiyalarning ahamiyati 672 <i>Usmonov Umid Allayorovich</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish 676 <i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna</i>
	Tadqiqotchilik kompetentligi pedagogik muammo sifatida 681 <i>Ergashev Nozim Nabiyeovich</i>
	Teaching Reading to Young Learners: Essential Principles for Primary School Teachers 684 <i>Toshtanova Maftuna Xamidjon qizi</i>
	Tarmoq qurilmalari va tizimlarini boshqarish modulini o'qitish orqali o'quvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash 687 <i>Karimova Charos Abduhalim qizi</i>
	Maktabgacha yoshdagi bolalarda og'zaki nutq rivojlanishining psixolingvistik asoslari 691 <i>Musayeva Nafisa Kudratovna, Muxammadova Saodat Muzaffar qizi</i>
	"Kasbiy ma'naviyat" fani bo'lajak pedagoglarda ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarni intensiv rivojlantirish omili 695 <i>Ismoilov Yoqubjon Quchqarboyevich</i>
	Yapon tilini o'rgatishda talabalarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirish: tamoyillar, bosqichlar va innovatsion usullar 699 <i>Baqoyev Navro'zjon Abdullo o'g'li</i>
Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari 705 <i>Zokirova Nargiza Akbarjonovna</i>	
Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishning psixologik asoslari 710 <i>Eshnazarova Farida Jo'raqulovna</i>	
Ta'lim islohotlari sharoitida genderni yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari 714 <i>Yaxyayeva Sojida Abduraximovna</i>	
Ko'rsatish olmoshlarining vazifaviy uslublarda qo'llanilishi 718 <i>Berdiyeva Malika</i>	
Nazorat turlari orqali o'quvchilarning savodxonlik kompensatsiyasini shakllantirish 721 <i>Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Jo'rayeva Shodiya Kenjaali qizi</i>	

Zamonaviy boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilish sharoitida o'quvchilarda lug'atlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	726
Buvajonova Mohiraxon Usmonali qizi	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	731
Nazarova Mohigul Akmalovna	
Maktab va pedagogika institutlari o'rtasida amaliyotga yo'naltirilgan dual ta'lim modelini takomillashtirish: muammolar va yechimlar	736
Arabova Muxiba Bazarovna	
Помощь советского государства в подготовке кадров для арабских государств	740
Хомидова Камола	
Место Узбекистана в развитии культурной сферы Советского союза во второй половине XX века ..	744
Бекназаров Собиржон	
Toshkent xalqaro kinofestivallarining Arab davlatlari va Afrika mamlakatlari kinosan'atida tutgan o'rni	748
Sharifov Shoxjaxon To'liqinjon o'g'li	
Ekonometrika fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy asoslari va istiqbollari	752
Bobonorova Qundizxon Quralbay qizi	
O'quvchi faolligini oshirishda jadid maktablari tajribasi va faol ta'lim metodlarining integrativ qo'llanilishi ..	759
Bobonazarov Orif Abrayqulovich	
Влияние гендерной лингвистики на развитие психолингвистических исследований в Узбекистане ..	764
Мусаева Елена Казимовна	
Psixik rivojlanishni tashxislashda psixofiziologik usullardan foydalanish samaradorligi	767
Sh. L. Rahmonova	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	770
Saidova Dilbar Erkinovna	
Ingliz tili o'qitishda integrativ (CLIL) texnologiyasining boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mos modellarini ishlab chiqish	773
Xakimova Xosiyat Jurayevna	
Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari	776
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna, Odiljonova Shoxsanam Abdug'appon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jismoniy sifatlarni rivojlantirishda innovatsion o'yin metodlarining ahamiyati	785
Ikromov Ilxom Muxamadrasimovich	
Tabiat tasvirining adabiy janrlarga ko'ra o'ziga xosliklari	790
Fozilova Mohigul Farxodovna	
Методические подходы к развитию прагматической компетентности старшеклассников на основе чтения аутентичных материалов	794
Исаматдинова Машхура Икромжон кизи	
O'zbek tilida "zahar" konseptining leksik-semantik va pragmatik xususiyatlari	799
Shokirov Sherhali Ibrohimovich, Baxramov Xabibillo Sadikovich	
Integrativ modulli o'qitish tizimi samaradorligining miqdoriy va sifat tahlili	803
Nurmanova Nazira	
Sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirishda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati	807
Toshova Shaxnoza Tojidorovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni klaster metodida o'rgatish	811
Badalov Dilmurod Abdixalilovich	
Ona tili darslarida o'quv lug'atlaridan foydalanishning o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishdagi didaktik asoslari	817
Ahmedova Adiba Ulug'bek qizi	
Philosophical Aspects and Analysis of the Regularities of the Formation of Geo-Economic Thinking	822
Ubaydullayev Islomjon Abdullayevich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlashning pedagogik asoslari	826
Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna	

Boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining (Media/Mass Communication) roli.....	831
Bo'ronova Dilrabo Ne'matullayevna	
Inkluziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish	835
Karimova Zulfiya Abduraxmanovna	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi.....	839
Murodova Sarvigul Raxim qizi	
Модернизация кадровой политики дошкольных учреждений через инновационные мониторинговые механизмы	843
Ким Нигора Каримовна	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining metodik kompetentligini ergonomik yondashuv asosida rivojlantirish	847
Usmonova Xafiza	
Pedagogik improvizatsiya asosida talabalar o'quv faoliyatini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	852
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Talabalar orasida ilmiy-pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish	857
Nurmatova Madina Odiljon qizi, Qo'shoqova Farangiz Azizbek qizi	
O'quvchi-yoshlarni oilaga nisbatan ma'naviy-axloqiy va qadriyatli munosabatlarga tayyorlash – ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida	861
Xaydarov Oxunjon Murodjonovich	
Talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning ilmiy-metodik ahamiyati	866
B. Normamatova	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari	869
Bahranova Hulkar Bahran qizi	
Konvensial yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta'lim olish samaradorligining didaktik imkoniyatlarini rivojlantirish.....	872
Berdiyev Bahodir Ravshanovich	
Kontekstli yondashuvga asoslangan o'quv-ijodiy faoliyatning turlari	875
Botirova Zilola Nodirovna	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish.....	878
Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinflarida ta'lim o'quvchilarga sonlar haqida ma'lumot berish	882
Hakimova Zulfizar Umrzoq qizi	
Biologiya ta'limida elektron ta'lim (E-Learning) va aralash ta'lim (Blended Learning) texnologiyalarining samaradorligini tahlil qilish.....	886
Kozimov Akbarjon A'zamjon o'g'li	
Alisher Navoiy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga oid fikrlari tahlili.....	891
M. Ibragimova	
Integratsiyalashgan dars ta'limiy faoliyat samaradaorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida	894
Mahmatqulova Xosiyat Bobomurod qizi	
Tarbiyalanuvchilarni xalq og'zaki ijodi namunalari asosida ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning mazmunini ochib berish.....	897
Murodillayeva Durdona Dilmurodovna	
Sun'iy intellekt davrida bolalar adabiyoti: raqamli qahramonlar, interaktiv ertaklar va bolaning ijodiy tafakkuri rivoji	900
Normurodova Nigora Abdusattorovna, Sharipova Iroda Rashid qizi	
Qadimgi va o'rta asr mutafakkirlarining matematika fanining shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni	903
Quvvatova Ozoda Gulbek qizi	
Shaxs xolistik rivojlanishi – psixologik-pedagogik muammo sifatida	906
Rashidova Xurriyat Sulaymonovna	
Bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik asoslari.....	908
Ravshanova Kamola Toxirovna	
Matematikaga rivojiga ulkan hissa qo'shgan olimlar	911
To'rayeva Kamola Vosidjon qizi	

Umumiy o'rta ta'limda mexanika masalalarini yechish metodikasi va o'qitish jarayonining didaktik asoslari	914
<i>Toxirova Maxfuzaxon Otaqo'ziyevna</i>	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagogalarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish	916
<i>Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi</i>	
TRIZ va kreativ pedagogika: boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish	919
<i>Ortiqova Zulfiya Nurmaxammatovna, Fayzullayeva Nazokat Uchqunovna</i>	
Maktab ta'limi uchun mobil ilova yaratishda MIT APP inventor platformasidan foydalanish	922
<i>Tangirov Xurram Ergashevich, Xo'jamqulova Dilso'z Bahodir qizi</i>	
Pedagogical Methods for Improving Students' Creative Thinking as they Learn	927
<i>Akhmedov Alisher Astanovich, Yarmuhamedov Nabijon</i>	
Implementation Outcomes and Development Prospects of the Social And Legal Club in the Secondary Vocational Education System as a Tool for Delivering Social Services.....	932
<i>Makhmudova Ugiloy Baxtiyarovna</i>	
Educational Physics Experiments: Methods and Didactic Strategies for Developing Critical Thinking in Students	935
<i>Chakkanov Fakhriddin Xusanovich</i>	
Current Research and Suggestions on The Impact of Physical Activity on Adolescents' Mental Health	938
<i>Irgashev Shokhrukh Khasanovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida tarbiyachi shaxsiga qo'yiladigan zamonaviy pedagogik talablar	941
<i>Gaziyeva Nigora shamsiddinovna, Abdiraxmonova Nilufar Muxiddinovna</i>	
Eshituv va fonematik idrokni rivojlantirishda neyropsixologik o'yin usullari	945
<i>Lutfullayeva Sadoqat Muzaffar qizi, Axmedova Zuxra Mirzabekovna</i>	
Metodlarning turlari va nazariy asoslari	948
<i>Murodova Durdona Rayimjon qizi, Ashurova Hulkaroy Ma'rufjon qizi</i>	
Bo'lajak biologiya o'qituvchilarining tizimli tafakkurini rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash samaradorligini aniqlash: pedagogik tajriba-sinov natijalari va matematik-statistik tahlil	952
<i>Mustafaqulova Dildora Ismatullayevna</i>	
Raqamli texnologiya ta'limga imkoniyatmi yoki xavf?	960
<i>Otanazarova Mehriniso Abdusharif qizi</i>	
Zamonaviy sharoitlarda ma'naviy-ma'rifiy ishlarni olib borish uslubiyoti va unga qo'yilayotgan talablar	963
<i>Ortiqova Nargiza Akramovna, Suvonqulova Muxabbat Otamurot qizi</i>	
Interactive Grammar Learning Methods and their Significance for Non-Philological Education Students .	969
<i>Almatova Umida Islomovna</i>	
Berilganlar bazasi konsepsiyalarining evolyutsiyasi va zamonaviy rivojlanish bosqichlari.....	975
<i>Nosirova Shohista Elmurodovna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda milliy g'urur hissini shakllantirishda tarbiyachining pedagogik ahamiyati.....	980
<i>Kadirova Shaxnoza Xudoyberdiyevna</i>	
Autentik matnlar orqali o'quvchilarda o'qishga motivatsiya shakllantirish	987
<i>Usmonova Gulhumor Qo'ldashboy qizi</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida "Aralash ta'lim (Blended Learning)" texnologiyasining joriy etilishi.....	991
<i>Sh. D. Ablakulov</i>	
Ko'paytirish amalini o'rgatishga zamonaviy yondashuv (suv vositasida)	995
<i>Ismoilov Bobur Toxirovich</i>	
WEB dasturlash fanining ahamiyati va rivojlanish tendensiyalari.....	1000
<i>Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Abdullayev Javohirbek Zokirjon o'g'li</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida metakognitiv kompetentlikni rivojlantirishning nazariy-metodik xususiyatlari	1005
<i>Sattorova Go'zalxon Mamadaminovna</i>	
Reflective Technologies of Development of Sanogen Thinking in Students.....	1010
<i>Ismailov Murodulla Kahramonovich</i>	
Tinglab tushunish ko'nikmasini rivojlantiruvchi o'quv topshiriqlarini takomillashtirishning pedagogik-psixologik asoslari.....	1014
<i>Avazova Farangiz Ixtiyor qizi</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Surxon adabiy maktabi: Usmon Azim va Shafolat Rahmatulla Termiziy ijodi..... 1022 <i>Xolboyeva Dilafuz Xayrulla qizi</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy mazmundagi masalalar asosida ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish 1026 <i>Ahmadjonova Intizor Iqboljon qizi, Dehqonova Mahliyo Shuhrat qizi</i>
	Tarbiyalanuvchilarda miqdor va son tushunchalariga doir ta'limiy o'yin faoliyatlari jarayonida ixtiyoriy diqqatini shakllantirish..... 1030 <i>Quysinova Shahlo Nasim qizi</i>
	Alaliyali bolalar bilan logopedik ishning tizimli yondashuvi 1035 <i>Irkinova Irodaxon Temirovna</i>
	Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilarni eshitish va talaffuzga paralel ravishda rivojlantirish: integratsiyalashgan yondashuv 1040 <i>Raximova Mahliyo Xasanboy qizi</i>
	Gender xususiyatlarning ijtimoiy shartlangan ko'rinishlari 1043 <i>Yulduzxon Mirzaaxmedova</i>
	Oliy ta'limda muhandislik fizikasi fanini o'qitishning didaktik imkoniyatlarini takomillashtirish 1047 <i>Butayeva Nargiza Buriboyovna</i>
	Bo'lajak o'qituvchilarning kreativ kompetentligini integrativ yondashuv asosida shakllantirish modeli..... 1051 <i>Askarova Zilolaxon Nurmuhamadovna</i>
	Sun'iy intellekt asosida ta'limni individuallashtirishning pedagogik asoslari 1055 <i>Abdullayev Alibek Qodiraliyevich, Toxirova Muattarxon Isroil qizi</i>
	Matematik fizika tenglamalari fanini o'qitishda yuqori tartibli differensial tenglamalar bo'limining o'rni va ahamiyati 1060 <i>Murzambetova Mexriban Begdullayevna</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilari tarbiyasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etish metodikasi 1064 <i>Fayziyeva Madinabonu Sohibjon qizi</i>
	O'tkir Hoshimovning realistik xarakter yaratish mahorati..... 1070 <i>Nortojiyev Muxammad</i>
	Bolalar adabiyoti asarlarini tahlil qilishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning imkoniyatlari 1073 <i>Xujamqulova Iroda Faxriddinovna</i>
	O'quv jarayoni ishtirokchilari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning bolalarda bilish faolligini rivojlantirishdagi ahamiyati 1078 <i>Achilov Obid Muzrobovich</i>
	Maktab o'quvchilarida mustaqil ta'limni tashkil etish, o'tkazish va baholash metodikasi..... 1083 <i>Musayeva Gulnoza Yo'ldosh qizi</i>
	Bo'lg'usi pedagoglarda estetik kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida..... 1087 <i>Bozorova O'g'iloy Komilovna</i>
	"Taskari teorema" innovatsion pedagogik texnologiyasi 1093 <i>Yandasheva Sevara Ne'matjonovna</i>
	Technologies for Forming Students' Communicative Competence Based on Interdisciplinary Integration..... 1096 <i>Umida Eshmirzayevna Mamatkulova</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirishda elementar matematikaning o'rni 1101 <i>Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Badridinov Nusratbek Xusniddin o'g'li</i>
	Zamonaviy muhandisni tayyorlash texnologiyasi – kasbiy kompetentlikni shakllantirish imperativi sifatida 1105 <i>Axmedova Aziza Shokir qizi</i>
	Yengil atletika sportchilarida yadro itqitish harakati biomexanik ko'rsatkichlarining texnik samaradorlikka ta'siri 1110 <i>Djabbarov Axror Islomovich</i>
	Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining sun'iy intellektdan foydalanish kompetensiyasini shakllantirish 1114 <i>Artikova Nargiz Shuxratovna</i>
	O'quvchilarni tayanch hayotiy kompetensiyalar orqali iqtisodiy bilimlarini shakllantirish 1118 <i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Sayfullayeva Dilnoza Amrullayevna</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishda interfaol ta'lim metodlarining pedagogik samaradorligi..... 1123 <i>Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Oripova Shaxzodaxon Otamurod qizi</i>

Integrativ yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarni ma'naviy tarbiya faoliyatiga tayyorlashning pedagogik mexanizmlari.....	1127
Rahmatjonzoda Ahrorjon Ahmad o'g'li	
Ta'lim transformatsiyasi sharoitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish pedagogik muammo sifatida	1130
Beknazarova Muxlisa O'tkir qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda oila va maktab hamkorligi	1135
Mamadaliyeva Gavxarxon Asiljonovna	
Pedagogik amaliyotda pedagogik mahoratni rivojlantirishning nazariy–amaliy asoslari	1139
Yunusova Feruza Maxamadolim qizi	
O'quvchilarda milliy xarakter xususiyatlarini rivojlantirishning pedagogik aspektlari	1143
Hasanova Gulmira Hoshimjanovna	
Maktab yoshidagi o'quvchilarga she'riy asarlarni o'qitishga doir ayrim metodlar (O. Matjonning "Orolga yordam" she'ri asosida).....	1147
Alxiyeva Sitora Raximqul qizi	
Sport travmalaridan keyingi rehabilitatsiyada jismoniy tarbiya vositalaridan foydalanishning nazariy va amaliy asoslari	1150
Begimqulov Oltiboy Jo'rayevich	
Demografik vaziyatning mohiyati va tarkibi	1155
Bomurodov Sanjar Bekmurodovich	
Problems of Developing the Terminology System of the Uzbek Language.....	1159
Dilnoza Yuldasheva Bekmurodovna	
Tarbiya darslarida guruh va jamoaviy o'yinlar orqali muloqot madaniyatini shakllantirish	1163
Menlibayeva Azima Oralbayevna	
Raqamlashtirilgan ta'limda talabalarni tanqidiy fikrlash asosida kommunikativ kompetentligini rivojlantirish texnologiyalari.....	1166
Nuritdinova Xurshida Narpulatovna	
Raqamli ta'lim vositalarining boshlang'ich ta'limdagi afzalliklari	1169
Sattorova Mohira	
The Importance of Teaching Physics Through Modern Educational Trends	1172
Sharofutdinov Ikboljon Usmonjon ugli	
Maktabgacha ta'lim pedagoglarining kasbiy rivojlanishida gender rollar nazariyasining amaliy ahamiyati	1176
Tolipova Noilaxon Nodir qizi	
Interfaol metodlar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish	1183
Umida Bovanova Abdurahobovna, Bo'riboeva Navbahor Faxriddinov	
Zamonaviy ilg'or xorijiy tajribalar asosida qon aylanish tizimi mavzusini o'qitishning innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlari	1186
Xaqberdiyeva Sh. T.	
Ingliz tili darslarida kreativlikni oshirishda kuzatiladigan muammolar va ularni yechishga doir pedagogik yondashuvlar.....	1190
Yusupov Lutfullo Sayitturayevich	
Informatika fanini o'qitishda qo'llaniladigan innovatsion ta'lim texnologiyalari ("Axborotlarni kodlash" mavzusi misolida).....	1194
Temirova Gulbahor G'ulomovna, Yusupova Nodira Nurdinovna	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish	1201
Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi	
Innovatsion ta'lim sharoitida "maktabgacha ta'limda menejment" fanini o'qitishning didaktik imkoniyatlari	1204
Astanakulova Manzura Buribayevna	
Milliy qadriyatlar vositasida o'quvchilarni chet tili o'rganish qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	1209
Toshturdiyeva Xurshida Erkinovna, Elmurodova Dildora Erkinovna	
Talabalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirishda individual yondashuvning nazariy asoslari	1212
Islomov Eldor Yusupovich	
Pedagogik jarayon subyektlarining intellektual imkoniyatlarini diagnostik o'rganish va korreksiyalash metodikasini takomillashtirish.....	1215
Sattorova Malikaxon Abdug'affor qizi	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык	1220
Марупова Дилфуза Давроновна	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Ta'lim jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarni mantiqiy fikrlashga o'rgatish 1226 <i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Bahodirova Mohinur Azamat qizi</i>
	Buxoro xonlariga pir bo'lgan Dahbediyar 1231 <i>Kandaxarov Anvarjon Xasanovich</i>
	Formativ baholash natijalaridan ta'lim sifatini yaxshilashda foydalanish 1236 <i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi</i>
	Современные тенденции развития в подготовке юных волейболистов с использованием инновационных технологий 1239 <i>Имомов Сирожиддин Илхомович</i>
	Современное развитие гандбола, основы технико-тактической подготовки и методика обучения в кружках 1244 <i>Оринов Облакул Жумаевич</i>
	Теоретико-методические основы баскетбола и современные тенденции его развития 1248 <i>Ачиллов Ойбек Хакимович</i>
	O'zbekistonda ekoturizmni rivojlantirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanishi: holat, muammolar va rivojlanish istiqbollari 1252 <i>Berdiyev Baxtiyor Sodiqovich, Raximjonova Maxliyoxon Zokirjon qizi</i>
	Sun'iy intellekt asosida talabalarning dasturlash kompetensiyalarini rivojlantirish 1257 <i>Saidov Usmon Bahron o'g'li</i>
	Современные методы устранения заикания у подростков 1260 <i>Абдухалимова Муниса Абдурашид кизи</i>
	O'quvchilarda innovatsion yondashuv orqali ma'naviy-axloqiy tarbiya berishning o'ziga xos xususiyatlari 1264 <i>Xamidova Shaxnoza Nuraliyevna</i>
	Iqtidorli futbolchilarni tanlab olishning nazariy asoslari 1268 <i>Salayev Taxirbek Kamiljanovich, Atajanov Adilbek Yuldashevich</i>
	Sun'iy intellektning talabalarda analitik fikrlashga ta'siri 1274 <i>Abduhakimova Muslima Bahodir qizi</i>
	Raqamli interpretatsiya: vizual tahlil kompetensiyasini rivojlantirishda immersiv texnologiya va kognitiv yuklanishni optimallashtirish 1277 <i>Anvarxo'jayeva Dilinur Otabek qizi</i>
	Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining sun'iy intellektidan foydalanish kompetensiyasini shakllantirish 1282 <i>Artikova Nargiz Shuxratovna</i>
	Ekologik turizmning tabiatga ma'naviy-estetik munosabatni rivojlantirish imkoniyatlari 1286 <i>Aymatov A. Q., Turayeva Dildora Shuhratovna</i>
	O'quvchilarda milliy tuyg'ularni shakllantirishning ilmiy-pedagogik asoslari 1289 <i>Begmatova Nasiba Safarbayevna</i>
	Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanishni korreksiyalashning pedagogik texnologiyasi 1293 <i>Boxodirova Gulasalxon Ibroximovna</i>
	Jismoniy tarbiya va sog'lomlashtirish mashg'ulotlarida lotin va yunon terminlarining o'rni 1296 <i>Burxonova Guyoxon Gulomovna</i>
	Ta'lim jarayonlarida sinergetik kompetensiyalash orqali integrativ yondashuvni amalga oshirish 1300 <i>Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich</i>
	Montessori metodikasining tarixi, tamoyillari va ingliz tilini ikkinchi til sifatida o'qitishdagi o'ziga xos usullari 1304 <i>Jo'raqulova Gulruh Murot qizi</i>
	Bo'lajak o'qituvchilarning ijtimoiy-pedagogik kompetentligini rivojlantirish holati va muammolari 1307 <i>Karimov Ravshanbek Rizomatovich</i>
	Methodology for the Integrative Development of Students' Educational and Creative Activities in Teaching Fine Arts 1312 <i>Kurbanova Shohsanam Bakhodirjon kizi</i>
	Kurash sport turining jismoniy tarbiya tizimida tutgan o'rni va uning rivojlanish omillari 1315 <i>Mamadova Feruzaxon Mirzaaxmad qizi, Akbarova Nasibaxon Abdumalik qizi</i>
	Kurash sport turining texnik-taktik rivojlanishi va uning jismoniy tarbiyadagi pedagogik ahamiyati 1319 <i>Mamadova Feruzaxon Mirzaaxmad qizi, Eminjonova Zahro Dilmurodjon qizi</i>
	Bo'lajak tarbiyachilarning intellektual qobiliyatini falsafiy bilimlar asosida rivojlantirish shakllari 1323 <i>Mamatqulova Shaxnoza O'ktam qizi</i>

Using Debate, Role-Play, and Drama as Tools for Developing Oral Skills in English	1326
<i>Menglibekov Reynazar Mukhammetkarim-uli</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida supervayzerlik qobiliyatlarini rivojlantirishning psixologik determinantlari	1329
<i>Mirzayeva Muhayyo Ruziyevna</i>	
Methodology for Developing Patriotic Education in Students Through Ideas of National Heroism	1334
<i>Nomanova Ma'rifat Abdillayevna</i>	
Shaxsda kasbiy tafakkur namoyon bo'lishining psixologik mexanizmlari	1337
<i>Olimova Fotima Botirovna</i>	
Interaktiv ta'lim muhitida talabalarning badiiy-kompozitsion didini shakllantirish pedagogik mexanizmlari (rangtasvir fani misolida).....	1341
<i>Omonqulova Dildora Xusniddin qizi</i>	
Triz va kreativ pedagogika: boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish	1348
<i>Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Fayzullayeva Nazokat Uchqunovna</i>	
O'quvchilarni o'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonlarini takomillashtirish	1351
<i>Qodirqulov Nodirbek Hamroqul o'g'li</i>	
Bo'lajak muhandislarning loyihalash-konstruktorlik ko'nikmasini rivojlantirishning muhim yo'nalishlari (muhandislik ta'lim yo'nalishlari misolida)	1355
<i>Salomov Ilhom Salimovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini PIRLS tizimi asosida baholashga o'rgatish	1359
<i>Samidjonova Muxabbat Xoliqjonovna</i>	
"Nurli maskan" ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalarida aniq va tabiiy fanlarni integrativ o'qitishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida	1362
<i>Sobirova Mashxura Ubaydullayevna</i>	
Sun'iy intellekt va simulyatsion o'yinlardan foydalanib iqtisodiy tafakkurni shakllantirish metodikasi	1365
<i>Sodiqova Nigora Turayevna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida virtual texnologiyalar vositasida axborot kompetentligini rivojlantirish tizimi	1368
<i>Suvonqulova Aziza Abdurazzoq qizi</i>	
Rahbarlarning psixologik farovonligi: oila-kasb muvozanati, oilaviy munosabat va kasbiy qoniqishning o'zaro ta'sir mexanizmlari.....	1371
<i>Teshayev Sobit Sodik o'g'li</i>	
Tibbiy ta'limda refleksiv ko'nikmalar: O'zbekiston va dunyo tajribasi	1374
<i>Toshmatova Moxizatxon Inomidin qizi</i>	
Boshlang'ich tayyorganlik bosqichidagi yosh voleybolchilarning mashg'ulot jarayonini texnik va taktik nazorat qilish metodikasi.....	1377
<i>Xakimov Saydullo Tulanboyevich</i>	
Kadrlarni boshqarishda strategik va tezkor qarorlar uyg'unligini ta'minlashning tashkiliy-boshqaruv asoslari	1380
<i>D. A. Xodjimatoeva</i>	
Jismoniy imkoniyatlari cheklangan yoshlar uchun sport va jismoniy faollikning ahamiyati	1385
<i>Zafar Xudaykulov</i>	
Raqamli texnologiyalar va innovatsion metodlar asosida ta'lim samaradorligini oshirish	1388
<i>Yusupova Munisa</i>	
Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	1391
<i>Zokirova Nargiza Akbarjonovna</i>	
Til kompetentligining kognitiv tilshunoslik bilan aloqasi boshlang'ich sinflar misolida	1395
<i>Zokirova Sohiba Muhtoralievna, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi</i>	
Структура и основные характеристики креативности личности студентов педагогических вузов.....	1398
<i>Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна</i>	
Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	1403
<i>Yarmatov Raxmboy Baxramovich</i>	
Maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyasini joriy qilish orqali samaradorlikka erishish	1409
<i>Bolibekov Alisher Abdusalomovich</i>	

Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari	1412
Djumayeva Dildora Isroilovna	
Kompetentlik tushunchasi: o'qituvchilarning kasbiy kompetentligiga qo'yiladigan zamonaviy talablar. O'qituvchining shaxsiy va kasbiy sifatlari.....	1416
Hayitboyeva Nilufar G'anjionovna	
Tilshunoslikda lingvopoetikaning o'rganilishi	1421
Maxammatova Feruza Olimovna	
O'zbekistonda virtual muzeylar va ularning tarbiyaviy imkoniyatlari.....	1424
Voxidova Norposhshaxon Xabibullayevna, Yusupova Mohinur Ulug'bekovna	
Xalqaro ta'lim tajribasi asosida o'quvchilarda tafakkur erkinligini shakllantirishning zamonaviy yondashuvlari	1434
Maxammatova Ma'muraxon Jalilovna	
Tarbiya fanini o'qitish jarayonida talabalarda pedagogik taksonomiya ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	1438
Turdiyeva Shoxidaxon Anvardjanovna	
Tibbiyot texnikumi talabalari klinik tafakkurini shakllantirishning nazariy asoslari: konseptual yondashuvlar va ilmiy talqinlar	1443
Axmedov Marifxan Mamatxanovich	
Valeologik tamoyillarning maktabgacha ta'lim tizimidagi ahamiyati.....	1448
Begmatova M. T.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jonli va jonsiz tabiat haqidagi bilimlarni shakllantirish.....	1452
Umbarova Nasiba Xolboy qizi	
Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda fuqarolik kompetensiyasi dolzarb pedagogik muammo sifatida.....	1456
Djumaqulov Shuxrat Baxodirovich	
Oilada ota-ona va bola munosabatlaridagi pedagogik-psixologik omillar.....	1460
Exsonova Feruza Turdixo'jayevna	
Педагогико-психологические аспекты формирования социокультурной компетентности будущих учителей средствами музейной педагогики	1464
Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi	
Serebral falaj(bsf)tashxisli bolalarda respirator-nutq mexanizmlarining buzilishi va korreksion yondashuvlar.....	1469
Mehmonova Nodiraxon Yusufxon qizi	
Milliy harakatli o'yinlar talaba yoshlar tarbiyasida rivojlanishining zamonaviy roli va ahamiyati	1473
Mirzayev Dilshod Khamidovich	
O'smir qizlarda deviant xulqni profilaktika qilish	1477
Mo'minova Dilrabo Murodillayevna	
Arab tilshunosligida ma'no, tuzilma va bayon nazariyasining shakllanishi Sakkokiy qarashlari asosida tahlil.....	1481
Abdullayev Olimjon	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbar kadrlarining moliyaviy savodxonligini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	1487
Yuldasheva Munisa Ibrohimovna	
Xorijiy tillarni o'qitishda ijtimoiy-madaniy kompetensiya	1492
Yormatova Gulnoz Qayumovna	
Developing Imagination and Narrative Thinking in Young Learners Through English Storytelling Activities.....	1497
Madjitova Oyshakhon Mukhammadganiyevna, Anvarova Muslima	
Effectiveness of Online Resources in Teaching Professional Vocabulary to Philology Students	1508
Yusupova Zarrina	
Modern Automotive Lexicon: Formation Processes, Semantic Fields, and Functional Usage	1511
Yuldasheva Mastona Muxubillayevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida tashkil etishda "Atrof va men" metodikasidan foydalanish	1514
Uralova Nurxon Maxadovna	
Chet tili bo'yicha A1, A2, B1 daraja bitiruvchilari tayyorgarligi darajasiga qo'yiladigan talablar (lingvistik kompetensiya) tahlili	1519
Tojiyeva Anora Baxtiyorovna	

Гендерных различия прокрастинации.....	1526
Рахмонова Гузал Жамшидовна	
A System of Software that Develops the Intellectual Potential of Students in Teaching Mathematics	1529
Toxirova Malika Muzaffar qizi	
O'rta maxsus o'quv yurtlari talabalarida muomala madaniyatini tarbiyalash ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	1535
Maxkamova Muborak Yusupovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbar kadrlar zaxirasini shakllantirish mexanizmlarini takomillashtirish.....	1543
Raximova Zilola Alimbayevna	
Ona tili darsliklari ta'limi mazmunini lingvistik ekspertiza qilish metodikasi	1547
Majidova Aziza	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida davlat va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikni rivojlantirish istiqbollari.....	1551
Sharipova Gulruksor Nurkabilovna	
Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning innovatsion metodik asoslari	1554
Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li	
STEAM tamoyillari asosida rivojlantiruvchi muhit yaratish	1558
Umarova Muqaddasxon	
Autistik spektr buzilishi: DSM-5 va ICD-11 tasniflari, tadqiqotlar va jamiyatdagi ahamiyati.....	1562
Tuxtayeva Maxfirat	
STEAM texnologiyasi asosida xorijiy til (ingliz tili) o'rgatish.....	1566
Teshaboyeva Zumradxon	
Cultivating Social-Emotional Learning (SEL) in Classrooms.....	1569
Choriyev Ilxom Kenjayevich	
Kutubxona-axborot muassasalarida kadrlar siyosatini amalga oshirishning huquqiy asoslari	1573
Mamatkabilov A. X.	
Sun'iy intellekt – speechace dasturi yordamida o'quvchilarning ingliz tilida talaffuz malakasini oshirish	1578
Nabiyeva Shahnoza Alijon qizi	
Tarixiy obidalar asosida tasviriy san'at talabalari ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	1583
Qurvanboeva Diyora Muzaffar qizi	
STEAM ta'limining O'zbekistondagi rivojlanish istiqbollari.....	1588
Abdukarimova E'zoza Fazliddin qizi, Bayjigitova Dilorom Baxtiyarovna	
Oliy ta'lim tizimida jarayonlarning boshqarishning innavatsion texnologiyalari	1592
Uzaqov Nomozali Hamdamovich	
Kimyoni o'qitish jarayonida virtual laborotoriyadan foydalanish	1596
Murodova Sitorabonu Bahodir qizi	
Raqamli platformalardan foydalanish asosida bo'lajak o'qituvchilarning media ko'nikmalarini shakllantirish.....	1599
Safarov Feruz Saminjon o'g'li	
Qoraqalpoq xalq an'analari vositasida maktab o'quvchilarini an'anaviy tarbiyalash (Bo'zatov tumani maktablari misolida).....	1603
Dosjonova Nilufar Rustam qizi	
Modern Requirements for a Teacher's Pedagogical Skills in the Context of Digital Transformation in Education.....	1607
Abira Bakhramova	
Kichik maktab yoshdagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish.....	1613
Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi	
Talabalarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash jarayonlarida bir qator tarkibiy komponentlarning uyg'un rivoji.....	1617
Mirzaxojayeva Dilrabo To'lqin qizi	
O'quv mashg'ulot guruhida musoboqa oldi mashg'ulotlar tuzilishi (badminton misolida).....	1621
Ismoilova Fotima Ismoil qizi	
Alohida ajratilgan o'quvchilarga ta'lim-tarbiya berish davomida ularning ijtimoiy-emotsional kompetentligini rivojlantirish zaruriy omil ekanligi to'g'risida.....	1626
Qozoqboeva Xanifaxon Shavkatjon qizi	

Methodological Foundations for Shaping the Creative Activity of Younger Pupils in Solving Mathematical Problems	1630
Dzhurakulova Adolat Khalmuratovna	
Jadidlar merosi asosida bo'lajak o'qituvchilarning ma'naviy dunyoqarashini faollashtirish metodini takomillashtirish	1638
Bekchanova Ozoda Otajon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini shakllantirish orqali o'quv motivatsiyasini rivojlantirish.....	1641
Alibayeva Dildora Raxmatilla qizi	
Maktabgacha ta'limda steam texnologiyasini joriy qilish orqali samaradorlikka erishish.....	1644
Bolibekov Alisher Abdusalomovich	
Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari	1647
Djumayeva Dildora Isroilovna	
Kompetentlik tushunchasi: o'qituvchilarning kasbiy kompetentligiga qo'yiladigan zamonaviy talablar. O'qituvchining shaxsiy va kasbiy sifatlari.....	1650
Hayitboyeva Nilufar G'anijonovna	
Emotional Burnout of Teachers as a Factor Influencing Professional Activities	1655
Kamilova Nadira Gayratovna, Abdullaeva Nelufar Karimjanovna	
Методика развития профессионально-речевых компетенций будущих специалистов	1663
Комилова Мукаррам Кобилжоновна	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ fikrlashni shakllantirishning pedagogik asoslari va samarali metodlari	1666
Koziyeva Fazilat	
Tilshunoslikda lingvopoetikaning o'rganilishi	1671
Maxammatova Feruza Olimovna	
Deviant xulq-atvor shakllanishining nazariy va eksperimental tadqiqotlar tahlili	1674
Xolmurotova Shoxista Mirzaliyevna	
IJF yangi qoidalarining dzyudochilar texnik arsenaliga ta'siri: 2020 va 2024-yilgi olimpiadalar qiyosiy tahlili.....	1677
A. T. Saydullayev	
Системный подход к внедрению мультилингвальных методов: разработка структурно-функциональной модели в педагогическом вузе	1681
Жумамуратова Юлдуз Бахтияровна	

OLIVY TEXNIKA TA'LIMIDA MEHNAT MUHOFAZASI VA TEXNIKA XAVFSIZLIGI QOIDALARINI O'QITISHNING INNOVATSION METODIK ASOSLARI

Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li
(PhD), Farg'ona davlat texnika universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada innovatsion yondashuv asosida oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning metodik asoslarini takomillashtirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, bo'lajak texnik soha mutaxassislarining kasbiy va shaxsiy rivojlanishi uchun zarur bo'lgan pedagogik shart-sharoitlarni yaratishning ilmiy-pedagogik asoslari ishlab chiqilgan hamda ularning metodik tayyorgarligini belgilovchi mezonlar asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: innovatsiya, innovatsion yondashuv, innovatsion ta'lim texnologiyalari, oliy texnika ta'limi, mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi qoidalari.

Abstract: This article examines the improvement of the methodological foundations for teaching labor protection and technical safety regulations in higher technical education based on an innovative approach. The study develops pedagogical foundations for creating the necessary conditions for the professional and personal development of future technical specialists and substantiates criteria for assessing their methodological training.

Key words: innovation, innovative approach, innovative educational technologies, higher technical education, labor protection, technical safety regulations.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы совершенствования методических основ преподавания правил охраны труда и техники безопасности в системе высшего технического образования на основе инновационного подхода. Разработаны педагогические основы создания необходимых условий для профессионального и личностного развития будущих специалистов технической сферы, а также обоснованы критерии, определяющие уровень их методической подготовки.

Ключевые слова: инновация, инновационный подход, инновационные образовательные технологии, высшее техническое образование, охрана труда, правила техники безопасности.

KIRISH

Zamonaviy yoshlarni o'rganish motivatsiyasini shakllantiradigan mexanizmlarni aniqlash, ularning bilish jarayonlarini yangi ta'lim shakllari va noan'anaviy usullar orqali faollashtirish tizimini yaratish, mehnat muhofazasi hamda texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning metodik asoslarini takomillashtirish, shuningdek, ta'lim-tarbiya jarayoni sifatini boshqarish mexanizmlarini ishlab chiqish va amalda mavjud metodlarni joriy etish orqali oliy texnika ta'limi tizimini mazmunan modernizatsiyalash ta'lim-tarbiya samaradorligini yangi sifat bosqichiga ko'tarishga xizmat qiladigan ta'sirchan choralarni ko'rishni taqozo etadi.

Pedagogik innovatsiyalar ta'lim jarayoniga yangiliklarni kiritish hamda uni didaktik imkoniyatlarga muvofiq izchil rivojlantirish imkonini berdi. Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning metodik asoslarini takomillashtirish texnik ta'lim jarayonining sifatini kafolatlovchi, pedagog xodimlarni harakatlantiruvchi va undovchi kuch sifatida namoyon bo'ladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishda pedagogning o'z kasbiy vazifasini samarali bajarishi uchun quyidagi shaxsiy sifatlar zarur: interfaollik, innovatsion yondashuv, iqtisodiy fikr yuritish, o'z kuchiga ishonish, o'z kasbiy mahoratini muntazam oshirib borish, ta'lim jarayonlarini emotsional-qat'iylik bilan boshqara bilish va boshqalar. O'qituvchilarning nazariy, amaliy, mustaqil va ijodiy faoliyatida metodik kompetensiyalarini rivojlantirishda elektron ta'lim resurslaridan maksimal darajada foyda-

lanish muhim ahamiyatga ega. O'quv va didaktik materiallardan tashqari ko'rgazmali qurollar (chizmalar, es-kizlar, grafiklar) ham keng qo'llaniladi. Ular umumiy va keng qamrovli g'oyalarni shakllantirishni osonlashtiradi^[1]. Bundan tashqari, vizual tasvirlarni shakllantiruvchi audiovizual vositalar texnologik jarayonlar va funksiyalarning har tomonlama real ko'rinishini yaratadi. Tematik vositalar rasm va matnlarni yozib olish hamda saqlash imkonini beradi. Bularga doska, flipchart, proyektor (kamera) va kompyuterlar kiradi.

Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning metodik asoslarini takomillashtirishda muhim ahamiyat kasb etadigan, umuman pedagogik faoliyatda pedagoglarga qo'yiladigan talablar asosida A. V. Xutorskiy pedagogning yettita kompetensiyasini tavsiflaydi:

1. **Dunyoqarash kompetensiyasi, ya'ni qadriyatlar va o'z-o'zini anglash** – bu o'qituvchining dunyoqarashi, tasavvuri va qadriyatlariga munosabatini namoyon etadi. U atrof-muhitdagi voqea va hodisalarning mohiyatini anglay oladi, tushunadi, o'qituvchi sifatida o'z fikrini asoslaydi hamda muammoning yechimini topa oladi.
2. **Umuminsoniy kompetensiya** – milliy va umuminsoniy qadriyatlarga ega bo'lish, mamlakat ijtimoiy hayotida ishtirok etish, oilaga va an'analarga hurmat bilan munosabatda bo'lish, ijtimoiy ko'nikmalarga ega bo'lish, shuningdek, fanning inson hayoti va jahon taraqqiyotiga ta'sirini tushuntira olish va uni talabalarga yetkazish.
3. **O'quv-bilish kompetensiyasi** – o'qituvchining bilish faoliyatini mustaqil tahlil qilish, mantiqiy fikrlash, o'quv faoliyatini tashkil etish, bilim va ko'nikmalarni baholash qobiliyati.
4. **Bilim olish kompetensiyasi** – pedagogik faoliyatda talabalar uchun mavzu yuzasidan zarur ma'lumotlarni izlab topish va yetkazib berish qobiliyati.
5. **Kommunikativ kompetensiya** – tilni bilish, turli shaxslar bilan samarali muloqot qilish va jamiyatda munosib o'rin egallash.
6. **Ijtimoiy foydali faoliyat kompetensiyasi** – oilaviy munosabatlar va mas'uliyat, jamiyat taraqqiyotida ishtirok etish, ijtimoiy foydali faoliyat olib borish, iqtisodiy va huquqiy ko'nikmalarga ega bo'lish.
7. **O'z-o'zini takomillashtirish kompetensiyasi** – jismoniy, ma'naviy va intellektual jihatdan o'zini rivojlantirish, shuningdek, hissiy nazoratni ta'minlash sifatlari bilan tavsiflanadi^[2].

Ta'lim jarayonida talabalarni faollashtirish ularning mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligiga doir bilimlarini hamda ularni amalda qo'llash yo'llarini ongli va faol o'zlashtirishlarini, o'quv faoliyatida ijodiy tashabbuskorlikni, mustaqillikni, tafakkur va nutqni rivojlantirishni anglatadi. Talabalarning faolligi o'quv materialini o'rganish jarayonida vazifalarni bajarishga bo'lgan harakatlarida namoyon bo'ladi. O'qitishning innovatsion usullarini tanlash, avvalo, darsda belgilangan o'quv maqsadlariga bog'liq bo'ladi. Masalan, darsning maqsadi yangi bilimlarni egallashdan iborat bo'lsa, o'qituvchi bu bilimlarni bayon etadi yoki talabalar uchun darslik va boshqa materiallar bilan mustaqil ishlash jarayonini tashkil etadi.

Ikkinchidan, innovatsion o'qitish usullarini tanlash o'rganilayotgan mavzuning mazmuni va kursning aniq o'quv materialiga bog'liq bo'ladi. Bir mashg'ulot davomida bir nechta interfaol usullardan foydalanish mumkin.

Uchinchidan, bu jarayon talabalarning avvalgi tayyorgarlik darajasi va shaxsiy tajribasiga bog'liq. Agar yangi o'quv material talabalarga mutlaqo notanish bo'lsa, uni pedagog didaktik vositalar va tajribalarni namoyish etish bilan birga bayon qiladi. Bu talabalarning bilimlarini, mustaqil ishlash malakalarini va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga, ularning ongli faoliyati, mustaqilligi va ijodkorligini oshirishga, shuningdek, o'quv natijalarining sifatini belgilashga xizmat qiladi^[3]. O'quv jarayonida talabalarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash ularga o'zini anglash imkoniyatini yaratadi.

Yuqoridagi mulohazalarga asoslanib, talabalarning mustaqil va ijodiy ishlarini baholashda quyidagilarni e'tiborga olish lozim:

- o'quv maqsadlariga erishilganlik darajasini aniqlash;
- ta'lim jarayonining kuchli va zaif tomonlarini belgilash;
- o'qituvchi faoliyatidagi kamchiliklarni bartaraf etish;
- joriy va oraliq o'zlashtirish darajasini aniqlash;
- baholash natijalari haqida ota-onalarni xabardor qilish;
- o'quv natijalarini baholash uchun asosiy bilim va ko'nikmalarni aniqlash;
- talabalarning qiziqishlarini aniqlash.

Ta'lim jarayonida pedagog tomonidan izchillik bilan amalga oshiriladigan va diagnostika bilan yakunlanadigan tahliliy faoliyatda oldindan ko'ra bilish va loyihalash kabi ijobiy jarayonlar namoyon bo'ladi. Diagnostika, oldindan ko'rish va loyihalash har qanday pedagogik vazifani hal etishning ajralmas uchligini tashkil etadi. Loyihaning maqsadi oldindan qog'ozda kalendar reja yoki qisqacha yozma bayon shaklida aks ettiriladi. Strategik, taktik va operatsion vazifalarni samarali hal etish o'quv jarayonining sifatiga bevosita bog'liqdir.

Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning metodik asoslarini takomillashtirishda pedagoglarda metodik jihatdan kasbiy idrok etish qiziqishini shakllantirish, ta'lim jarayonida interfaol metodlardan oqilona foydalanish, uni takomillashtirish hamda ushbu jarayonda erishilgan natijalarni tahlil qilish va baholash orqali ijtimoiylashtirish, layoqatlilik darajasini rivojlantirish va faollashtirish muhim omil hisoblanadi.

Innovatsion yondashuv asosida oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning metodik asoslarini takomillashtirish quyidagilarni talab etadi: mavzuni tanlash, mustaqil ish shakllari, usullari va mazmunini belgilash, faoliyatning maqsad va vazifalarini aniqlash, innovatsion vazifalar natijalarini oldindan ko'ra bilish va boshqalar^[4]. Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishda innovatsion yondashuv asosida bilim olish ma'lum amaliy bilim, malaka va ko'nikmalarni talab etadi. Ular quyidagilardan iborat: innovatsion texnologiyalar, interfaol metodlar va didaktik vositalardan foydalanish, kitob bilan ishlash, javoblarni tahlil qilish, umumlashtirish, mantiqiy tartibga solish, bahslashish, tahrirlash, lug'atlardan foydalanish va boshqalar. Talabalarning bilimlarni o'zlashtirish sifati ularning aqliy rivojlanganlik darajasiga bog'liq bo'lib, yangi ma'lumot analiz va sintez jarayonlari uyg'un holda amalga oshirilgan-dagina talabalar tomonidan chuqur va puxta o'zlashtiriladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitish jarayonining metodik asoslarini aniqlash va baholash maqsadida kompleks ilmiy-uslubiy yondashuvdan foydalanildi. Ma'lumotlar oliy ta'lim muassasalarida o'tkazilgan amaliy mashg'ulotlar, pedagogik kuzatuvlar, o'qituvchilar va talabalar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnomalar, shuningdek, mavjud o'quv dasturlari va metodik qo'llanmalarni tahlil qilish orqali olindi. Tadqiqot jarayonida ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan innovatsion metodlar, interfaol usullar va texnologiyalarning samaradorligi qiyosiy tahlil asosida baholandi. Olingan ma'lumotlar tizimlashtirildi, umumlashtirildi va statistik hamda mantiqiy tahlil usullari yordamida qayta ishlanib, innovatsion yondashuvning ta'lim sifati va talabalar bilimini o'zlashtirish darajasiga ta'siri aniqlab berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishga innovatsion yondashuvlar, ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlarining integratsiyasi, amaliyot asoslari, ilmiy va ilmiy-uslubiy tuzilmalar hamda ularning umumiy vazifalari pedagogik ta'lim tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarishga imkon beradi. Shu sababli innovatsion yondashuvning asosiy maqsadi nafaqat yuqori darajadagi fuqarolik va kasbiy vakolatlarni, balki raqobatbardoshlikni, innovatsiyalarni, yangi o'quv dasturlari va texnologiyalarini ishlab chiqish hamda amalga oshirish qobiliyatini o'z ichiga olgan ta'lim, o'qitish va rivojlanayotgan ilmiy hamda innovatsion salohiyatni modernizatsiya qilishdan iboratdir^[5]. Shu bois oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishda interfaol usullar va innovatsion texnologiyalarning o'rni katta.

Innovatsion texnologiyalar – bu mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishda o'qituvchi va talabalar faoliyatidagi yangiliklar hamda o'zgarishlar bo'lib, ularni amalga oshirish interfaol usullardan to'liq foydalanishga asoslanadi. Interfaol metodlar ta'lim mazmunining ajralmas qismi bo'lgan pedagogik ta'sir ko'rsatish usullarini o'z ichiga oladi.

Pedagogik texnologiyaning asosi shundaki, o'qituvchi va talabalarning birgalikdagi tanlovi kafolatlangan natijaga erishish uchun tanlangan texnologiyaga bog'liq bo'ladi, ya'ni o'quv jarayonida maqsadli va kafolatlangan natijaga erishish uchun qo'llaniladigan har bir ta'lim texnologiyasi talaba tomonidan tashkil etilishi mumkin. Agar talabalar mustaqil fikrlay olsalar, ijodiy ishlasalar, izlanish olib borsalar, tahlil qilsalar, o'z xulosalarini chiqarsalar, o'zini va guruhni baholay olsalar hamda o'qituvchi bunday faoliyat uchun zarur imkoniyat va sharoitlarni yaratib bersa, bu ta'lim jarayonining asosini tashkil etadi.

Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishda pedagogik va ishlab chiqarish amaliyotining muammoli vaziyatlarida aniq qarorlar qabul qilish qobiliyatini rivojlantirish, fanlararo o'zaro bog'liqlik asosida muammoli vazifalarni ishlab chiqish va tizimlashtirish lozim. O'qitish sifati fundamental, xususan, pedagogik bilimlarni egallashda fanlararo uzviylik va uzluksizlikni ta'minlash, pedagogika fanlarining gumanitar, ijtimoiy-iqtisodiy, matematik va tabiiy fanlar hamda umumkasbiy va maxsus fanlar bilan o'zaro aloqasining amaliy jihatlarini ilmiy asoslashni talab etadi. Shu munosabat bilan ta'limning o'quv jarayonini, shu jumladan, kasbni egallash uchun o'quv va bilish faoliyatini tahlil qilish maqsadga muvofiqdir. Unda o'qituvchining metodik jihatdan muhim fazilatlarini, oliygohning oliy texnik ta'lim bitiruvchisining malakasi hamda ilmiy asoslangan bilim, ko'nikma va malakalari tegishli yo'nalish va tayyorgarlik darajasida aks etadi.

Oliy texnik ta'lim o'qituvchilari tomonidan ishlab chiqilgan va qo'llaniladigan o'qitish texnologiyalari mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalariga doir bilim darajasini aniqlash hamda ularning bosqichma-bosqich shakllanishiga hissa qo'shish uchun ta'lim tizimining ajralmas qismi hisoblanadi^[6].

Keltirilgan tavsiflarni tahlil etish natijasida ta'limga innovatsion yondashuvning vujudga kelish shart-sharoitlarini aniqlab olish mumkin:

- bilimlar izlanish va fikrlash faoliyati, innovatsiya jarayoni mahsuli sifatida turli shakllarda tizimli, fanlararo hamda umumlashtirilgan holda beriladi;
- pedagog "boshqaruvchi" va "hamkor" sifatida namoyon bo'ladi, hamkorlik qilish, erkin ta'sir o'tkazish, yordam berish, ruhlantirish, talabning shaxsiy tashabbuslariga e'tiborli bo'lish, uning shaxsini va metodik kompetentligini rivojlantirishga intilish pozitsiyasini egallaydi;
- o'qituvchi va talabalar o'rtasida faol hamkorlikni yo'lga qo'yish, bir-birini qo'llab-quvvatlash hamda o'zaro mas'uliyatlilik muhitini yaratishga yo'naltiriladi;
- ta'lim oluvchilar uchun ta'lim jarayonini tashkil etishning guruhli shakllari orqali shaxslararo munosabatlar va muloqotning xilma-xil shakllarini o'zlashtirishlari, hamkorlikda ishlash va innovatsiyalarni joriy etish uchun shart-sharoitlar yaratiladi;
- harakat va xulq-atvorlarning oldindan belgilab qo'yilgan namunasiga mosligini baholashdan voz kechiladi.

Biz yuqoridagi fikrlarimizning tasdig'i sifatida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishga doir amaliy mashg'ulot loyihasini quyidagi bosqichlarda ishlab chiqdik.

- *1-bosqich.* O'quv jarayonini loyihalashning birinchi bosqichi mavzu mazmuniga oid manbalarni yoki faoliyat turlarini o'rganish, xususan, materiallarni to'plash va ularning g'oyasi (mohiyati) bilan tanishish, umumlashtirish, tasniflash va g'oyani yaxlitlashdan iborat.
- *2-bosqich.* Ikkinchi bosqich sub'ekt uchun yagona, umumiy maqsadni (faoliyat mazmunini) aniq belgilashga, umumiy maqsad doirasida kichik bo'limlar uchun aniq maqsadlarni belgilashga hamda ta'lim maqsadlariga erishish uchun ijobiy hal qilinishi lozim bo'lgan vazifalarni ishlab chiqishga qaratilgan.
- *3-bosqich.* Ta'lim jarayonini rivojlantirishning uchinchi bosqichi mashg'ulotning maqsad va vazifalaridan kelib chiqqan holda ta'lim mazmunini ishlab chiqishni nazarda tutadi.
- *4-bosqich.* Ta'lim jarayonini loyihalashtirishning eng muhim bosqichi bo'lgan to'rtinchi bosqichda o'qitish shakli, usullari va vositalarini tanlashga doir harakatlar amalga oshiriladi.
- *5-bosqich.* Beshinchi bosqichda talabalar tomonidan bilim, ko'nikma va malakalarni egallash uchun yetarli bo'lgan vaqt miqdori belgilanadi, ya'ni talabalar muayyan mavzu (faoliyat mazmuni) bo'yicha zarur tushunchalar, ko'nikma va malakalarni egallashlari uchun vaqt ajratiladi.
- *6-bosqich.* Oltinchi bosqichda mashq (topshiriq)lar tizimining samaradorligiga alohida e'tibor qaratish mazkur bosqichning asosiy sharti hisoblanadi.
- *7-bosqich.* Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitish jarayonini tashkil etishning yettinchi bosqichida talabalarning umumiy faoliyatini nazorat qilish va test tizimini ishlab chiqish kabi vazifalar amalga oshiriladi.
- *8-bosqich.* Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitish jarayonini loyihalashning so'nggi bosqichi yaratilgan loyiha (andoza)ni ta'lim jarayoniga tatbiq etish, ta'lim jarayonining yakuniy darajasi (samaradorligi)ni o'rganish bilan yakunlanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilganda, har bir bosqichda bajariladigan vazifalar o'rtasida muayyan izchillik mavjud bo'lib, bu ta'lim-tarbiya jarayonini jadal va samarali tashkil etishni ta'minlash imkonini beradi. Umuman olganda, mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitish jarayonini loyihalashda har bir vaziyatni puxta amalga oshirishga erishish amaliy faoliyat, ya'ni o'quv jarayonining muvaffaqiyatli tashkil etilishiga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Farxodjonova N. F., Abdurahimov V. A. Modern technologies of students training in higher education // Nauka i tekhnika. Mirovye issledovaniya. – 2020. – B. 5–7.
2. Toleubayeva G. T. Pedagogicheskaya deyatelnost A. V. Xutorskogo: teoriya i praktika // MNKO. – 2016. – № 3 (58).
3. Konst T., Kairisto-Mertanen L. Developing innovation pedagogy approach // On the Horizon. – 2020. – T. 28. – № 1. – B. 45–54.
4. Shakhodzhaev M. A. va boshqalar. Methods for the effective use of information and communication technologies in the educational process // Problems of Modern Science and Education. – 2019. – № 10 (143).
5. Ekonomicheskaya entsiklopediya / L. I. Abalkin tahriri ostida. – Moskva: Ekonomika, 1999. – B. 179.
6. Ekonomika truda: darslik / P. E. Shlender, Yu. P. Kokin tahriri ostida. – Moskva: Magistr, 2008. – B. 18.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.